

ΙΕΡΑ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΗ ΑΜΕΡΙΚΗΣ

ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΙΚΗ ΕΓΚΥΚΛΙΟΣ

Αριθμ. Πρωτ. 191/2023

Αρχιεπισκοπική εγκύκλιος για την ημέρα πένθους για την Αγία Σοφία.

30 Ιουλίου 2023

Πρὸς τοὺς Σεβασμιωτάτους καὶ Θεοφιλεστάτους Ἀρχιερεῖς, τοὺς Εὐλαβεστάτους Ἱερεῖς καὶ Διακόνους, τοὺς Μοναχοὺς καὶ τὶς Μοναχές, τοὺς Προέδρους καὶ τὰ Μέλη τῶν Κοινοτικῶν Συμβουλίων, τοὺς Ἐντιμολογιωτάτους Ἄρχοντες τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου, τὰ μέλη τῆς Ἠγεσίας τῶν 100, τὰ Ἡμερήσια καὶ Απογευματινὰ Σχολεῖα, τὶς Φιλοπτώχους Ἀδελφότητες, τὴ Νεολαία, τὶς Ἑλληνορθόδοξες Ὄργανώσεις καὶ ὁλόκληρο τὸ Χριστεπώνυμο πλήρωμα τῆς Ἱερᾶς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀμερικῆς.

«Ἡ Σοφία ᾠκοδόμησεν ἑαυτῇ οἶκον» (Παροιμία 9:1).

Προσφιλεῖς ἀδελφοὶ καὶ ἀδελφές ἐν Κυρίῳ,

Ὁ ναὸς τῆς τοῦ Θεοῦ Σοφίας, ἡ Αγία Σοφία στὴν Κωνσταντινούπολη, εἶναι τὸ ζωντανὸ μνημεῖο τῆς δόξης τῆς ὀρθοδοξίας μας, ἀλλὰ καὶ τὸ ὄρατὸ σύμβολο τῆς λειτουργικῆς τελειότητος τῆς ἐκκλησίας μας. Ἄν καὶ ἔχουν περάσει τόσοι αἰῶνες λειτουργίας τοῦ μνημείου, ἀλλότριας πρὸς τὸ σκοπὸ γιὰ τὸν ὁποῖο ἀρχικὰ οἰκοδομήθηκε, τὸ μνημεῖο ἐξακολουθεῖ νὰ προξενεῖ τὸν παγκόσμιον θαυμασμό. Ἡ 24ῃ Ἰουλίου 2020, ἡμέρα κατὰ τὴν ὁποία ἔγινε ἡ μετατροπὴ του, γιὰ δεύτηρη φορά, σὲ ἰσλαμικὸ τέμενος (ἡμέρα πὸν συμπίπτει νὰ εἶναι ἡ ἐπέτειος τῆς ὑπογραφῆς τῆς Συνθήκης τῆς Λωζάνης) ἀποτελεῖ, ὄχι μόνον γιὰ ὅλους τοὺς ὀρθόδοξους χριστιανούς, ἀλλὰ καὶ γιὰ κάθε σκεπτόμενον ἄνθρωπον πὸν σέβεται τὰ θρησκευτικὰ δικαιώματα, ἡμέρα περισκέψεως καὶ μεγίστης θλίψεως. Ὅπως εἶναι προφανές, δὲν ὑπῆρχε καμμία λατρευτικὴ ἀνάγκη μετατροπῆς τῆς Ἁγίας Σοφίας καὶ πάλιν σὲ τέμενος, καθὼς ὑπάρχει πληθώρα τεμένων στὴ σύγχρονη Κωνσταντινούπολη. Ἡ ἀπόφασις μετατροπῆς τῆς σὲ τζαμί ἔγινε πρὸς ἐκμετάλευση τοῦ θρησκευτικοῦ συναισθήματος γιὰ καθαρὰ πολιτικούς λόγους.

Τρία χρόνια μετά, συνεχίζουμε να ελπίζουμε και να προσπαθοῦμε για την ἀναθεώρηση τῆς ἀπόφασης αὐτῆς καὶ τῆς ἐπαναλειτουργίας τοῦ μνημείου, τουλάχιστον ὡς μουσείου, ὥστε νὰ ἀποδοθεῖ καὶ πάλι στὴν παγκόσμια κοινότητα αὐτὸ τὸ ἀπαράμιλλο θαῦμα τῆς βυζαντινῆς τεχνοτροπίας, ἀναδεικνύοντας τὸν ἀρχικὸ σκοπὸ γιὰ τὸν ὁποῖο τέθηκε ὁ θεμέλιος λίθος τοῦ Οἴκου τῆς τοῦ Θεοῦ Σοφίας. Γιατὶ καὶ «οἱ λίθοι κεκραῶνται» (Λουκᾶ 19:40), ὅπως εἶπε ὁ Κύριος κατὰ τὴν εἴσοδό του στὴν Ἱερουσαλὴμ τὴν Κυριακὴ τῶν Βαΐων, καὶ αὐτὲς οἱ κραυγὲς μέσα ἀπὸ τοὺς αἵματοβαμμένους τοίχους τῆς Ἁγίας Σοφίας ἀπὸ τοὺς αἰῶνες φωνάζουν γιὰ δικαιοσύνη καὶ σεβασμὸ τῶν μειονοτήτων στὴ σύγχρονη Τουρκικὴ Δημοκρατία.

Ἄς προσευχηθοῦμε θερμὰ ὥστε ὁ ναὸς τῆς τοῦ Θεοῦ Σοφίας μὲ τὸν ἐκπληκτικὸ τροῦλο του, γιὰ τὸν ὁποῖο ὁ ἱστορικὸς Προκόπιος λέει ὅτι φαίνεται σὰν νὰ κρέμεται ἀπὸ τὸν οὐρανὸ μὲ τὶς ἀκτίνες τοῦ φωτός, νὰ γίνῃ ξανὰ χῶρος φιλόξενος γιὰ ὅλους τοὺς ἀνθρώπους. Μέχρι τὸν ἐρχομὸ τῆς χαρμόσυνης αὐτῆς ἡμέρας, ἄς συνεχίσουμε τὶς προσπάθειές μας μὲ νηστεία καὶ προσευχὴ καὶ ἄς οἰκοδομήσουμε στὴν καρδιά μας οἶκο σοφίας, λατρεύοντας τὸ Θεὸ μὲ πνεῦμα ἀγάπης καὶ καταλλαγῆς πρὸς τοὺς ἀδελφούς μας.

Μετὰ πατρικῶν ἐν Κυρίῳ εὐχῶν,

† Ὁ Ἀμερικῆς Ἐλπιδοφόρος

† Ὁ Ἀμερικῆς Ἐλπιδοφόρος